

OKUYUCU GÖZÜYLE BİLİM ve TEKNİK

Gülün AKBABA*

Ekim 1990 sayımızla birlikte okuyucularımıza gönderdiğimiz Bilim ve Teknik Dergisi "Okuyucu Anketi"nin değerlendirilmesi bitti. Tüm okuyucularımıza gösterdikleri ilgiden dolayı teşekkür ederiz.

23 yıldır siz okuyucularımıza yurttan ve dünyadan bilim ve teknik alanındaki en son bilgileri, gelişmeleri, buluşları aktaran Bilim ve Teknik Dergisi yeni yılın bu ilk sayısında büyük bir coşku içinde. Bu coşku, okuyucusu ile bütünleşeceği yeni bir yılın yani 24 yaşın sevinci. Aynı zamanda okuyan, çalışma azmiyle dopdolu bir okuyucu potansiyeline sahip olabilmemizin onurudur.

Bilim ve Teknik'in bu saygın okuyucusu dergimizi nasıl görüyor, ne gibi istekleri var; şimdi isterseniz anketimizin sorularına verilen cevapları teker teker, bütün okuyucularımız adına irdeleyelim.

Anketimize, İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Konya ve Adana illerimiz başta olmak üzere hemen hemen yurdumuzun bütün illerinden, hatta Kıbrıs, Fransa, Avusturya ve Almanya'daki okuyucularımızdan katılım oldu.

Dergimize cevap gönderen okurlarımızın % 65,4'ü illerde, % 25,12'si ilçelerde, % 3,1'i belde-lerde, % 4,1'i köylerde ve % 2,2'si yurt dışında.

Bundan çıkaracağımız sonuç, dergimizin tanıtımı konusuna göstermiş olduğumuz titizliğin öneminin bir kez daha ortaya çıkmasıdır. Çünkü, 1987 yılında yaptığımız anketimize katılan okuyucularımızın % 75,9'u illerden, % 17,4'ü ilçelerden, % 6,7'si ise köylerden katılmıştı. Dağıtım ve tanıtım gösterdiğimiz titizlikle 1990 yılına gelindiğinde dergimize ilçe, belde ve köylerden katılımı biraz daha artırmış bulunuyoruz. Bu önemli konudaki çalışmalarımızın aynı titizlikle devam edeceğini belirtmek isteriz.

Anketimize katılan okuyucularımızın 10-15 yaş grubunda olanları % 11,6, 16-20 yaş grubundakiler % 43, 21-25 yaş grubundakiler % 18,6, 26-30 yaş grubundakiler % 10,8 ve daha yukarı yaş grubundakiler % 16'lık dilimleri oluşturuyorlar. Otuz yaşın altındaki okuyucularımızın % 84'lük, otuz yaşın üstündeki kesimin de % 16'lık bir dilim oluşturmasından da anlaşılıyor ki, Bilim ve Teknik Dergisi'nin okuyucusu genç bir kitle. Okuyucularımızın öğrenim durumuna gelince, ilk okul (ve mezunu) % 7, orta okul

(ve mezunu) % 20, lise (ve mezunu) % 43,43, üniversite (ve mezunu) % 24, yüksek lisans (ve mezunu) % 5,4 ve okuryazar % 0,175.

Dergimizi okuyanların yaklaşık % 63,48'lik bir kısmı öğrenci ve % 36,5'i meslek sahibidir. Genelde lise öğrencisi olan okuyucularımızın üniversitede okuyanları ise başta mühendislik bilimleri olmak üzere sosyal bilimler, temel bilimler ve sağlık bilimlerinde öğrenim görmektedirler. Yüksek lisans eğitimi yapanlarda ise mühendislik bilimleri yine başta olup, sırasıyla sosyal bilimler, sağlık bilimleri ve temel bilimlerde öğrenim görmektedirler.

Bilim ve Teknik Dergisi okuyucusunun yaklaşık % 65,2'si İngilizce, % 9,175'i Fransızca, % 14'ü Almanca, % 4'ü de diğer dilleri bilmektedir. Dergimizi okuyup da yabancı dil bilmeyen okuyucularımız ise % 7,6'lık bir dilim oluşturmaktadır. Rakamlardan da anlaşılacağı üzere Bilim ve Teknik Dergisi okuyucusu, Türkiye ortalaması da göz önüne alınırsa yabancı dil konusunda oldukça üst seviyededir (Bu değerlerin okullarda öğretilen yabancı dil düzeyinde düşünülmesi gerekir).

Bilim ve Teknik okuyucusu teknolojiyi yakından takip ediyor. Okuyucularımıza yönelttiğimiz halen kullandığınız elektronik cihazlar sorumuza, yaklaşık % 20 oranında bilgisayar cevabı geldi. Telsiz, org, müzik seti, walkmen, hesap makinesi ve daha birçok elektronik alet belirttiler. Okuyucularımızın büyük çoğunluğu, ilk fırsatta bilgisayar almak istediklerini, bilgisayar olanlar ise daha gelişmişlerle değiştirmeyi düşündüklerini belirtmişlerdir. Bu arada osiloskop, teleskop, printer, almayı düşündükleri cihazlar arasında oldukça büyük yer tutuyor.

Anketimize katılan okuyucularımızın % 19,5'i abonedir. Dergiyi sürekli satın alarak takip eden okuyucularımız ise % 71,76'lık bir dilim oluşturmaktadır. Dergimizi bazen satın alanlar % 7,53, ödünç alarak okuyanlar % 0,35, kütüphaneden takip edenler ise % 0,86 oranındadır. Buradan da anlaşılacağı gibi ankete katılan okuyucularımız başta dergiyi sürekli satın alanlar olup, daha sonra abonelerimizdir.

Dergimiz, okuyucu sayısının yaklaşık 2,3 misli kişi tarafından daha okunuyor ve okuyucumuzun % 7,24'ü dergiyi bir günde, % 47,53'ü birkaç günde, % 32,35'si 5-10 günde ve % 12,82'si 10 günden fazla sürede okuyorlar. Okunduktan sonra bir kenara atılmayan dergimiz, sürekli başvurulacak bilimsel kaynak olarak da saklanıyor.

Okuyucularımız dergimizin içeriği konusunda ise adeta söz birliği etmişler. Dünyadaki teknolojik gelişmelere yeterince yer veriliyor mu sorumuza % 65,35'lik kesim evet derken, % 32,41'lik kesimden hayır cevabını aldık. Ele aldığımız konuların yeterince ilginç ve popüler olması hususuna % 79,11'lik kesim evet, % 17,588'lik kesim ise hayır cevabını verdi.

Bilim ve Teknik'teki konu çeşitliliğine gelince okuyucumuzun % 44,23'ü evet cevabını verdi. % 52,53'lük kesim ise hayır dedi. Burada bize uyarıda

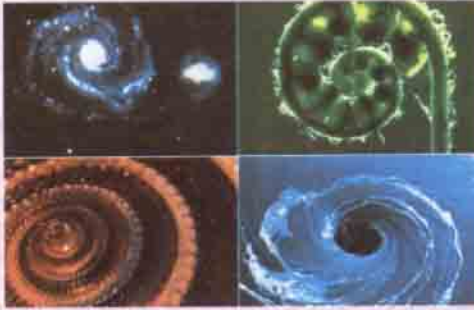
* Bilim ve Teknik Dergisi Uzman Yardımcısı.

FOTOĞRAFIN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Haz.: CEVDET ÇAĞAN

Geçen sayıda yayımladığımız yandaki fotoğraf-
ta yumuşakça mercanı *Heteroxenia fuscescens*'in tentakülleri görülmüyor.

Bu sayıda da üstteki fotoğrafı ilginize sunuyoruz.

bulunan okuyucularımıza saygı duyuyoruz ve önümüzdeki sayılarda başta matematik olmak üzere diğer birçok bilim dalından bilgiler aktaracağımızı şimdiden duyuruyoruz.

Derginin yazar ve çevirmenlerinin yeterliliği konusuna % 71'lik okuyucu kesimimiz yeterli, % 23'lük kesim de yetersiz cevabını vermekle birlikte genişletilmesi kanısındalar. Okuyucularımız dergimizin dilinin rahat anlaşılabilirliği konusuna % 81,76'lık katılımla evet derken, % 13,88'lik katılımla hayır cevabını verdiler.

Bildiğiniz gibi dergimizde birtakım sürekli köşeler var. Okuyucularımız ilgi alanlarına göre bu köşeleri % olarak şu şekilde takip etmekte. Bilgisayar Kulübü % 28,8, Çağın Aşanlar % 26, Gıda Günlüğü % 23,5, Elektronik Çağı % 35, Düşünme Kutusu % 30,4, Zekâsayar % 16,56, Aklınıza Takılanlar % 36,75, Astronomi % 31,3, Ayın İlginc Gök Olayları % 17,22, Yayın Dünyası % 12,56, Teknoloji Vitriini % 50,72, Bilim Damlaları % 50, Fizikte Popüler Konular % 33,88, Genç Araştırmacılar % 12,09, Gençlerle Başbaşa % 16,5, Fotoğrafın Düşündürdükleri % 21. Bu durumda dergimizin en çok ilgi çeken ilk altı köşesi, Teknoloji Vitriini, Bilim Damlaları, Aklınıza Takılanlar, Elektronik Çağı, Fizikte Popüler Konular ve Astronomi köşeleri oldu.

Ancak okuyucularımız adı geçen bu köşeleri beğenseler de, daha iyiye ulaşmamız için eleştirilerde bulunmuşlar. Örneğin, gelen eleştiriler doğrultusunda önümüzdeki sayılarda Teknoloji Vitriini'ne daha fazla yer ayrılacak, Elektronik Çağı içeriği olarak daha dikkatli hazırlanacak, Fotoğraf konusunda daha kapsamlı bilgiler verilecek, Çağın Aşanlar'da başta Türk bilim adamları olmak üzere bilime katkısı olan

bütün bilim adamları geniş sütunlarda tanıtılacak, Bilgisayar Kulübü'nde ise bilgisayar dilleri ve programlama ön plana çıkacaktır.

Okuyucularımız dergimizin resim ve sayfa düzenini genelde başarılı buluyorlar. Kapak düzenlememiz konusuna da genelde iyi cevabını veren okuyucularımızın konularla ilgili diğer isteklerini zaman içerisinde teker teker yerine getireceğiz.

Bilim ve Teknik'in yazı karakteri bütün yaş grupları tarafından normal bulundu. Bu nedenle yazı karakterimizde değişiklik yapmayı düşünmüyoruz.

Okuyucularımız dergimizin fiyatı konusunda tartışmasız olarak bize teşekkür ediyorlar. Biz de ilginizden dolayı sizlere teşekkür ediyor ve kâr amacı gütmeyen sizlere daha iyiyi sunacağımıza söz veriyoruz. Okuyucularımızın % 59'u derginin sayfa sayısında artış istiyor. Bu görüşe BTD olarak biz de katılıyoruz.

Bilim ve Teknik Dergisi'nin içeriğine ve estetiğine uygun reklâm alabilmemiz hususuna okuyucularımızın % 65,2'si evet cevabını verdi. % 34,1'lik kesim ise hayır dedi. % 0,7'lik kesim ise çekimser kaldı. Bu durumda önümüzdeki sayılarda Bilim ve Teknik'in seviyesine uygun reklamları dergimizde görebileceğiz.

Okuyucumuzun dergimize ulaşmada karşılaştığı en büyük sorun, dergimizin bayilerde erken tükenmesi. Gerek dağıtım gereksiz tiraj konusuna gönderdiğimiz titizlikle bu sorunu çözeceğimize inanıyoruz.

Siz saygın okuyucularımıza layık olabilmenin gayretli içinde olduğumuzu bir kez daha belirttikten sonra, el ele daha güzel Bilim ve Tekniklere diyor, sevgi ve saygılarımızı sunuyoruz. Hoşçakalın. □